

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

<p>Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben. Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések árszabálya : A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczari) fizetés. <i>Egyéb hirdetéseknek:</i> egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8. fel oldal ... » 16.— nyolcad oldal » 4.— A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
---	--	---

Meghívó.

A Magyarországi Katholikus Tanítók Országos Bizottsága f. évi augusztus hó 26-án Budapesten, a *Szent-István-Társulat* termében, d. e. tíz óraker

gyűlést

tart. melyre t. Cimedet tisztelettel meghívjuk.

A gyűlés tárgysorozata:

1. Ünnepléses szentmise, Jézus szent Szive templomában d. e. kilenc óraker.
2. Elnöki megnyitó. Tartja: dr. Szentgyörgyi *Jordán* Károly apát, egyházi elnök.
3. Emlékbeszéd dr. Steinberger Ferenc apátkanonok, elhunyt egyházi elnök fölött. Mondja: *Bodnár* Gáspár képzőtanár.
4. Titkári jelentés az Országos Bizottság és a Kath. Tanügyi Tanács lefolyt évi működéséről. Előadja: *Dreisziger* Ferenc titkár.
5. A magyar kath. tanító a keresztény szocializmus szolgálatában. Tartja: Dr. *Prohászka* Ottokár egyetemi tanár.
6. A hitvallásos tanítók anyagi helyzete az állami tanítókéval egyenlősítessék. Előadó: *Barabás* György sárvári igazgató.
7. A tanítói nyugdíjtörvény revíziójának szorgalmazása és a kántortanítók nyugdíjsérelmének orvoslása. Előadó: *Számborowsky* Rezső nagyváradai tanító.
8. A magyarországi kath. tanítók egységes országos szervezése. Előadó: *Dreisziger* Ferenc.
9. A latin és görög szertartású népoktatási intézetek rendtartási szabályzata. Előadók: Bárány *Jeszénák* Gábor párkányi plébános és *Bertalan* Vince esztergomi képzőtanár.
10. A kath. polgári iskolák és tanítóképzők állami szakfelügyelete. Előadó: *Guzszenitz* Vilmos esztergomi tanítóképző-int. igazgató.
11. A kath. polg. és felsőbb leányiskolák tanterv-javaslat. Előterjesztő: *Ember* Károly lovag, v. elnök.

12. Újabb törekvések és vívmányok a nevelés és oktatás módszerét illetőleg. Előadó: *Ember* Károly l. v. elnök.

13. Indítványok.
 Budapesten, 1905. augusztus 4.

Dr. *Szentgyörgyi* *Jordán* Károly, *Ember* Károly lovag, v. elnök.

Dreisziger *Ferenc*, titkár.

Aratás után.

Gimnazista koromban osztályfőnökünk a bizonyítványok kiosztása alkalmával beszédet szokott hozzánk intézni. Négy éven át rendszeren e szavakkal kezdte a «paksaméta» kiosztást: «Ki mint vet, úgy arat. Igenis.»

Ámde én úgy pedzem a dolgot, hogy itt kettőn áll a vásár. A tanítón és a gyermekén.

Feltételezem, hogy minden tanító tisztába jött azzal — míg a tanítóképző négy osztályát végigdrukkolta — hogy ő tanító, népnevelő akar lenni! Nagy szó ez! még kimondani is. Népnevelő! Sokat tanulnak. Soknak — amit tanulnak, hasznát nem veszik a tanításbar. De szükséges, hogy mint intelligens, művelt ember szerepelhessen a társadalmi életben.

Bismarekról olvastam, hogy midőn a porosz tanítók tisztelegtek nála, azt mondta, hogy «az uraknak köszönhetem a győzelmet». (1870.)

Tagadhatatlan, hogy attól a falusi tanítótól is mennyi függ. Ha egy oly nagy államférfiú ajkairól ily nyilatkozatot kell hallanunk, akkor sokat kell köszönni minden nemzetnek az ő tanítói karának.

Nem a városi tanítókról írok. Azoknak aranyos a dolguk. De a sok falusi tanítóról.

Elnézem a tanév kezdetén, mint vezeti az anya gyermekét az iskolába. Az meg úgy jön, mintha vágólúdra vinnék. Csak a borjúkötél hiányzik.

Ha tudná az a gyermek, hogy szeles Magyarországon ki az a Bali úr, úgy tanítóját hirtelen annak tekintené.

Hát nem csodálom. Mert amint a gyermek eszméni kezd és valami rossz fát tesz a tűzre, akkor az anya jól el- és megrakja és hegyibe odakiáltja: «Megállj, gyűn a mester! majd ad az neked». Tehát míg a kis lurkó iskolába kerül, addig a «mesterre» jesztegetik.

Szegény mumus! Kezd el a tanítást.

Egy-két hét beletelik, míg a tanító szívének szeretetet felfogja a kis nebuló és belátja, hogy nem «mumus» az a mester, akinek a mama mondta.

A többit hagyjuk. 7-8 hónapon át izzad, fárad, emésztli magát a falusi tanító. Csak a pap jön be a hitoktatásra és iskolalátogatásra.

Az iskolaszéki tagok! ezek fáznak az iskolalátogatástól. Fel vannak szólítva a tanév kezdetén, hogy mikor ráérnek, különösen telnek idején, látogassák az előadást. Oda se neki! Inkább zsebre teszi a kezét; kiáll az eresz alá és tökmagot majszol.

Pedig tagadhatatlan, hogy a gyermekre nagy hatással van, ha tanítás alatt a «mester úron» kívül másokat is lát. Bátrabb lesz a gyermek.

De ez a nevelődésműködés az aratáskor, az évszavizsgálatok alkalmával — mikor a tanító azt szeretné megmutatni, hogy hónapokon át nem lopta a napot; nem hiába húzta fizetését; ette a keserű kenyeret — a szegény tanító rovására őrölik.

Kínlódott, mérgeződött hónapokon át és mi a jutalma?...

«Exament»-ra már beállít a népsereg. Most áll el, hogy mint érdemelte meg a mester úr a «meekát» meg a «tanpénzt».

A tanító izzad. A gyerekek bámulnak, nézven a sokaságot. Hát egyszóval drukkolnak.

Az iskolaszéki tagok komoly pozitúrába helyezik magukat. Az «exament»-ra berukkol, ha még annyi a munkája is. A gyerek megfélemlik — meg a legokosabbja is — mikor látja a sok fontoskodó arcot, melyeket évközben nem látott az iskolában.

A gyermek fel, remeg; akadozik — nem tud felelni. A beköszöntő- és búcsubeszédet mondók belesülnek. Pedig úgy tudta, mint a «Miatyánk»-ot.

Elmúlt a vizsga. Mennek haza a szülők. Tárgyalnak. «Nem sikerült az exament». Itt az aratás eredménye. Nem vetettél konkolyt; dolgoztál, fáradtál, izzadtál és: «Nem sikerült az exament».

Szegény tanító! de keserű a te kenyered.

Janocits Károly.

Lelkigyakorlatok és a tanítók.

Kietlen, pusztá és sivár az emberi élet, ha egy magasabb eszmény nem lelkesíti, ha e földi életben nem a boldog örökkévalóságba vezető utat látjuk. Különösen áll ez napjainkban, amikor a letért való küzdelem oly annyira nehéz, hogy az emberek szinte egymásra törnek. Anyagiasság,

önzés, élvezetvágy jellemzik a mai kort. Mily ritka a boldogság manapság és mily általános az elégedetlenség!

Az emberiség oly nyughatatlan soha nem volt, soha annyira szerencsétlennek nem érezte magát mint a jelen időkben. Hisz úgyszólván az egész világ forrong; országok és népek, társadalmi osztályok és egyesek, mind-mind valami után lázasan törnek, amitől *jobbat* remélnék. És vajjon miért van ez így?! Azért, mert az emberi szívek nagy részéből kiveszett a *hit*, kiveszett az a szent érzelem, amely egyesegyedül boldogíthatja, megnyugtathatja az örökké háborgó emberi szívet. Hiába való az a szinte szédítő tudás, az lelkiüket ki nem elégíti, hiába való minden anyagi gazdagágunk, az vagyainknak határt nem szab, hiába minden földi igényünk kielégítése, az benső nyugalomunkat nem biztosítja. A boldogságot a földön csak a három isteni erény gyakorlása adhatja meg: a *hit*, *remény* és *szeretet*!

A *hit* megerősíti, megedzi az akaratot, gondolkodásunkat és érzelmeinket a legmagasabb lény felé irányítja, aki fáradozásainkban segítők, bánatunkban vigaszunk, nyomorunkban istápolónk; aki tetteink bírója, jutalmazója és büntetője. Egyedül az Istenbe vetett mély hit erkölcsi életünk igaz forrása. Igen, semmi más csak a *hit* boldogíthat. Oh, mily nyomorúságos, elviseihetetlen volna az élet nehéz keresztjét viselni, ha a *remény* Isten gondozásában, a remény véghetetlen irgalmában és szenvedéseink örök kárpótlásában nem éltetne. Hígyj, remélj és boldog léssz! És a szeretet?! Szeretjük edes övéinket, szeretjük mindazt, ami jól esik és hogyan éreznék akkor hálát az iránt, aki mindenek kútfeje. Ha pedig őt, a fegfőbb jót szeretjük, akkor felebarátunkat is kíméljük és javára törekszünk, ez pedig a köz- és önmegelégedés alapja. Ime, ha boldog akarsz lenni: *hígyj, remélj, szeress!*

Tökéletesedjünk különösen mi katolikus tanítók szent hitünkben, mert hisz az iskolában mi nevelünk hitünk szellemében, mi hirdetjük annak örök igazságait, mi állunk ott a gyermek előtt, hogy kövessen bennünket, tegyen úgy, mint mi, legyen erős hitében és hű szent egyházunkhoz. Arra pedig, hogy hitbeli meggyőződésünkben mindinkább erősödjünk, nincs jobb alkalom, mint a *lelkigyakorlatok*.

Ilyen lelkigyakorlatokat *tanítók* részére ez idén a pozsonyi Jézus-társaság rendházában is tartottak, amelyeken 30 vidéki, 3 pozsonyi tanító, 3 egyházi férfi és 1 jogász vett részt. A vidékiek ellátást és lakást a rend házában kaptak. A lelkigyakorlatok július hó 24-én este kezdődtek és 28-án reggel végződtek. A lelkigyakorlatokat páter *Biró* vezette. A napirend a következő volt: Reggeli ima. Szentmise. Elmélkedés. Visszapillantás. Reggeli. Elmélkedés. Visszapillantás. Olvasás. Ebéd. Szentséglátogatás. Felüdülés. Elmélkedés. Visszapillantás. Uzsonna. Rózsafüzér. Elmélkedés. Visszapillantás. Vacsora. Szentséglátogatás. Fölüdülés. Nyugalom.

Az elmélkedéseket *Bíró* atya magas színvonalon tartotta. Öröm volt hallgatni azon gyönyörű fejtegetéseket, amelyben a lelkigyakorlatok szükségességéről, a hitről, annak igazságairól, a négy utolsó dologról, földi életünk rendeltetéséről, a boldogságos szűz *Máriáról*, Jézus szentséges szíveről, a szent gyónás és áldozásról oly meggyőzően szólott, hogy mélyen meghatva, bensőnkben megindulva, nemes elhatározásokra magunkat eltökélve, hallgattuk és épültünk tanulságos és fölötté érdekes előadásain. Lehetetlen, hogy mindannyian, akik a lelkigyakorlatokon részt vettünk, ne kövessük tanácsait, mert azokat oly élénken, oly mélységes hittel és meggyőződéssel, oly minden kételkedést lehetetlenné tevő természetes bizonyítással tárta elénk, hogy azok mélyen vésődtek szíveinkbe. A lelkigyakorlatokat szent gyónás és áldozással fejeztük be. A Te Deum után *Mihálicska János* a kartársak nevében a következő beszéddel köszönte meg a rend főtisztelendő főnökének mindazt, amiben a lelkigyakorlatok alatt részünk volt:

«Főtisztelendő Urunk! Fogadja azon lelki kincsekért és azon gondos vendéglátásért, amelyben az e zárda falai között töltött boldog három napon át részesültünk, halás köszönetünket. Valóban böles gondolat volt a Jézus-társaság részéről *tanítóknak* lelkigyakorlatokat tartani. Mert mi is ezen lelkigyakorlatok célja? Nem más mint az, hogy a *tanítók* katolikus szent hitünkben megerősödjenek.

Szomorúan állunk a modern világban a *hit* dolgában. Es ki van hivatva arra, hogy kint az életben hirdesse szent hitünket, élcsze a hit tüzét? Hivatva vannak arra a templomban az egyházi férfiak és az iskolában a katolikus *tanítók*. Igaz azon elv, hogy amilyen az iskola, olyan a *jörő*. Ha tehát az iskola lelke a tanító, át van hatva szent hitünk szellemétől, akkor már a gyermek lelke is meg van nyerve Istennek. Így a katolikus iskolában a tanító azon forrás, amelyből az igaz hitnek, az istenfélelemnek fakadnia kell. De miután minden forrás kiapadhat, ide jöttünk mi a Jézus-társaság főtisztelendő atyái közé, hogy hitünkben megerősödjünk, hogy még nagyobb lelkesedéssel lássunk katolikus nevelői hivatásunk teljesítéséhez. És miértük célunkat! Im a kötelesség újból az élet háborgó tengerére hí és nekünk mennünk kell oda, ahol mi is tettel kell hogy szolgáljuk hivatásunkat. De legyen főtisztelendőséged meggyőződve arról, hogy azon magot, amelyet itt szívünkbe vetettek, magunkkal visszük és azt a reánk bízott gyermekekben tovább plántálni fogjuk, hogy így katolikus tanítói föladatunknak hüen megfeleljünk. *Jézus*, az isteni mester, ami eszményképünk, őt fogjuk követni, az ő szent tanítását hirdetni. Halás köszönetünket ismételve, magunkat a jövőre is nagyra bicskült jóindulatába ajánljuk.»

Tiszteletünket tettük még a lelkigyakorlatok vezetőjénél, főtisztelendő pater *Bíró* úrnál is, aki még egyszer intett arra, hogy tanácsait kövessük.

Majd egymástól elbúcsúzva, elszéledtünk, hogy hivatásunk apostolaivá legyünk.

Kartársak! Jöjjetek jövőre mindannyian és meg fogtok győződni, hogy a lelkigyakorlatokban oly kincset szereztek, amely becsebb az arannyal és nemesebb a gyémántnál, mert ez lelketeket táplálja, hogy nem fogyó kitartással éljete a tanítói pálya fontos kötelességeinek.

Pozsonyi J.

A pozsonyi róm. kath. népiskolák értesítője.

A pozsonyi róm. kath. autonóm hitkozség által fenn tartott népiskolák 1904-5. iskolaévi működéséről *Göndör Károly* igazgató terjedelmes jelentésben számol be. Az első lapon a beiratkozásról és az évvégi záróvizsgálatokról tesz jelentést. A vizsgálatokon legnagyobb részt *Zandl Odón* prépost-kanonok elnökölt. A visszapillantásban az iskolák nevelő és tanító munkásságára, elsősorolja azon egyházi és nemzeti ünnepeket, amelyeket a tanítótestület az ifjúság *vallásos és hazafias* érületének fejlesztésére rendezett. Kiemeli ezen fejezetben azon módszeres eljárást, amelyet a magyar nyelv tanításában követnek és amely immár 12 évi gyakorlattal biztos utat jelölt ki arra nézve, hogy nem magyar anyanyelvű népiskoláinkban nemzeti nyelvünk gyakorlati, szó és írásban való teljes elsajátítására növendékeinket képesítsük. A módszeres eljárás helyességét beigazolvja találjuk azon statisztikai adatokban, amelyek szerint a *tanítók 90%-a tudott az év végén magyarul beszélni*, pedig a nem magyar anyanyelvű tanítók a létszám 75%-át teszik. A tanítási eljárás, amelylyel ly fölötté örvendetes sikert érnek el, a *direkt* módszernek a legmesszebb menő *szemléltetéssel* összekötött alkalmazása. E mellett az *anyanyelv* is önálló gyakorlással részesül azon figyelemben és gondozásban, amely azt megilleti. Mint nevezetes újítás figyelmet érdemel a jelentés azon része, amelyben a *rajzolás* tanításáról szó esik. Sajnos, a rajzolást mindéddig nem melláttuk érdeme szerint, csak most kezd az új irány érvényesülni, amely a *természet* után való, *szabad, önálló és gyakorlati* értékű rajzolást tűzi elérendő célnak, hogy a gyermek a környezetébe eső egyszerű tárgyak képét körvonalalaiban papírra vetni képes legyen. Ezen törekvés, tekintettel arra, hogy a rajzolás oly kifejezésbeli mód, amely sok esetben hivebb az előszónál is és azon fontossága, amelylyel az ipari pályákon bir, igen kívánatosá teszük, hogy a rajzolásra már annak első fokán is minél nagyobb gondot fordítsunk. A jelentés a tanítótestület önképzéséről is megemlékezik. Ezen célból az év folyamán 7 közös értekezletet tartottak, amelyeken főleg gyakorlati tanításokkal iparkodtak a módszeres eljárásokat bemutatni és ezekkel a tanítást fokéletesíteni. Így szept. 4-én volt a megnyitó értekezlet, amikor *Zandl Odón* prépost-kanonok, az iskolaszék egyházi elnöke az iskolai nevelés fontosságát magvas előadásban fejtegette. Okt. 25-én *Göndör Károly* igazgató a tanítóknak az alkoholelles mozgalomban való részvételéről értekezett. Nov. 26-án *Ráspier Rezső* tanító az olvasás tanításának új módszerét, a *fónómimikai* eljárást mutatta be. Dec. 23-án *Mihálicska János* főtanító a tanítótestület két elhunyt tagja, *Liébbéitner János* és *Wittmann Antal* fölött emlékbeszédet mondott: ugyanakkor a rajzolás tanításának kérdése is a megbeszélés tárgyát képezte. Febr. 25-én M. J. gyakorlati tanítást tartott a beszédgyakorlatokból. Május 29-én *Feigler Károly* tanító az írás és *Janesó Olga* tanítónő az olvasásból tanítottak. Jún. 29-én a záróértekezleten az igazgató a vizsgálatokon szerzett tapasztalatokról számolt be. Az újabb időben oly jogosan hangoztatott *kirándulások* is hathatósan karolták föl, amennyiben a harmadik osztálytól kezdve minden osztály, egy őszi és egy tavaszi fél-napos kirándulást tartott. Az igazgató kezdesére a tanítók kertészkedéssel és fatenyézzéssel is foglalkoztak.

amely célra az iskolák megfelelő kerttel rendelkeznek. Ebben az ifjúság gyakorlati szakszerű tanításban részesül. A leányövéndékek pedig virág kertészeti gyakorlatokat végeztek. A szabad természetben végzett ezen kedves foglalkozások nemcsak praktikus ismereteket nyújtanak, hanem a kedély és érzület nemesítésére is jótékony befolyással vannak.

A pozsonyi római kath. elemi iskolák tanítótestülete 80 tagból áll és összesen 4617 tanulót tanítottak, akik 66 iskolateremben voltak elhelyezve. Az előmenetellel nézve fontos adat, hogy a tanulók 8200-a az előírt követelméseknek megfelelt és így a megfelelő magasabb osztályba jött. A jelentés végén az igazgató a tetemesen emelkedett iskolamulástások nagy tömegét tünteti föl és azt a gyermekbetegségek nagyobb mértékben való föllépésének tudja be, fölülte kívánatos azonban mégis, hogy a rendszer iskolabajrást mind az arra illetékes hatóság, mind a társadalom elősegítse.

A pozsonyi római kath. autonóm hitközség iskoláinak emelése céljából nagy áldozatokat hoz, amelyek a város lakosságának folytonos növekedésével állandóan emelkednek, de lelkesíti a hitközséget azon tudat, hogy minden áldozat, amelyet a kultúrának és az ifjúság *katholikus szellemében* való iskolai nevelése érdekében hoz, a jövő nemzedék *jóvoltát* segíti elő és azzal *hazánk és nemzetünk* javának legjobban szolgál. M.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

A római kath. elemi népiskolák új tantervének behozatala elrendeltetik. *Kivonat a kalocsai érseki megye XIII. körleveléből.* A magyarországi latin és görög szertartású elemi népiskoláknak a nagyméltóságú püspöki sar által jóváhagyott új tanterve elhagyta a sajátját és a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám) 50 fillérért megszerezhető. Ezen új tanterv szabja meg ezután az elemi népiskoláknak a feldolgozandó tananyag célját, terjedelmét és menetét. Tekintve, hogy ezen a kor színvonalán álló új tanterv alapján nem tartalmaz olyasmint, ami az egyes iskolákban és osztályokban átmeneti tanterv ténnyé szűszéssé, az eddig használt általános és részletes tantervek használatát ezennel hatályon kívül helyezem s elrendelem, hogy: 1-ször a nt. iskolaigazgató urak ezen körlevel vetele után haladéktalanul hozassák meg az új tantervet az iskola-, vagy a körülmények szerint s templom-pénztár terhére anyai példányban, hogy az igazgató, a hitoktatók és a tanítók részére egy-egy példány jusszon. 2-ször: Egy a hitoktatók, mint a tanítók és tanítónők a tanterv beható áttanulmányozása után, az igazgató vezetése alatt tartott egy vagy több tanácskozásban hozott megállapodások alapján, az új tanterv kívánalmához köpest készítsék el saját osztályuk vagy osztályaik részletes óratervét s a használt tankönyvek alapján a részletes tanmeneteket. Ezen részletes tanmenetek és részletes óratervek az igazgató, a hitoktató és a tanító aláírásával ellátva használat és pontos betartás véget az osztálytanító kezébe adandók, ki is azokat megőrizni s a részletes óratervet osztályában nyilvánosan kifüggeszteni, a részletes tanmenetet pedig a tanhatóságok közeinek a hivatalos iskolafelügyelet alkalmából fölmutatni tartozik. 3-szor: Az osztálytanító és a kéttanítós iskoláknál különösen ügyeljének a tantestületek a röken osztályok tananyagának párhuzamos váltakozó tanmenetben való kimutatására. Az olvasás, írás, fogalmazás és a reáliák részletes tanmenetének elkészítést legkönnyebben és leghelyesebben úgy oldhatják meg, ha az I-ös és II-ik osztályban a Moosy-Petrovác-féle ABC- és olvasókönyvet, a közép- és felső osztályokban pedig ugyanazon szerzőknek tan- és olvasókönyveit használják. Az ABC- és olvasókönyv bőszeges anyagot szolgáltat a két alsó osztály számára az olvasás- és írástanításnál. Az első osztály anyagát képezhetik a kis- és nagybetűk ismertetése, a második osztályt a nagybetűk ismételéssel és az olvasmányok földelgöszásával lehet és kell elfoglalni, amiből a nyelvtani magyarázatok és a szóbeli fogalmazás is kapso-

lódik. A közép és felső osztályok részére a mondott tan- és olvasókönyvekben a nyelvtani magyarázatokra és a reáliákra kész párhuzamos tanmenet foglaltatik. A tanító, illetőleg a tantestület feladata azt a viszonyokhoz alkalmazni, s különösen az új tanterv mérsékeltbb követelményeinek megfelelőleg módosítani. 4-szer: A nem magyar tannyelvű iskoláknál az egyes tantárgyak anyaga ezen új tanterv szerint osztandó föl osztályonként, azzal azonban, hogy a magyar beszéd tanítására vonatkozólag az érseki körlevelekben az 1883. évi január hó 25-én 78 isk. szám alatt kiadott rendeletben előírt óraszám ezután is pontosan megtartandó, valamint pontosan megtartandó ugyancsak az érseki körlevelekben a magyar beszéd kötelező tanítására vonatkozó 1902. évi október hó 3-án 5158. szám alatt kiadott egyházhatósági rendelet. A főtanterületi nt. iskolafelügyelő urak figyelme ezen rendeletre azzal hívatik föl, hogy iskolafelügyelői alkalmával az új tanterv miként történt foganatosítására különösen ügyeljének s éves jelentésüket az ezen irányban szerzett tapasztalataikra is kiterjesszék. Az új tanterv megfelelő alkalmazása kath. elemi népiskoláink fejlődésére jótékony befolyást fog gyakorolni, azért elvárja az egyházi hatóság, hogy minden illetékes tényező az új tanterv behozatala érdekében saját hatáskörében a legnagyobb buzgószágot fejtsse ki. Kalocsa, 1905. július 14.

VEGYESEK.

A Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalának 1905 906. iskolaévi hivatalos tankönyvjegyzéke lapunk legközelebbi száamához lesz mellékelve.

Kitüntetett tanítók. A máramarosmegyei kömüvelődési egyesület a magyar nyelv sikeres oktatásáért Beregi György kelecsenyi, Szembrozovics Szilárd máramaroszigeti, Bud György dragamérfalvi, Toth Imre barsai állami, Vladimir Sándor nagybooskói, Szűcs József huszti, Szinetár B. bazdányi gör. kath. ruthén, Papp Péter máramaroszigeti gör. kath. román tanítóknak 100—100 korona, Deák József rónaszéki kincstári kath., Smid Vilmos m.-szigeti állami, Egreeki Emil m.-szigeti gör. kath. ruthén, Szabó Agoston kőrösmezői állami iskolai tanítóknak 50—50 korona jutalmat adományozott. A mezzei kaszinó alapítványának kamatjutalmát Imlauer Vilmos nagybooskói áll. isk. igazgatóknak ítéltek oda.

A tanítók jöltevoje. Röviddel ezelőtt történt, hogy Mayer Béla v. püspök az egyházmegyei tanítók javára fejedelmi adományt tett és most már ismét azt adhatjuk hírül, hogy negyedszázados főtanfelügyelői jubileumát akképen készöl megünnepelni, hogy a millénium alkalmából épített Tanítók haza nevelőintézetet huszonöt ezer korona költséggel kibóvített. Ebben az intézetben a kalocsai egyházmegye katolikus tanítóinak gimnáziumba, vagy tanítóképzőbe járó gyermekei mértékelt díjazásért teljes ellátást, otthont kapnak. Még alig múlt el egy év, hogy a nagylelkű adakozó a szegény tanítókat nyolcvanezer koronás alapítványával ajándékozta meg és most ismét oly meglepetésben részesíti az egyházmegye tanítóit, mely bizonyára csak fokozza a hálát, tiszteletet és szeretetet, mellyel az egyházmegye tanítószága már régóta viseltetik szellemi vezére iránt. A nemeslelkű főpap példát ad arra, miként kellene az annyira dívatossá vált jubileumokat megünnepelni.

Halálozás. *Knežics* Sándor jutai római kath. osztálytanító életének 24-ik, tanítói működésének 4-ik évében öt napi szenvedés után Somogyberzencén elhunyt. Az ő. v. f. n.

Huszonöt éves találkozó. Fölkérem t. iskolatársaimat, kik velem 1880-ban végeztek Győrött a képezdél, címűket sziveskedjenek velem tudatni, hogy az é. hó 23. és 24-én tartandó találkozás ügyében velük érintkezésbe léphessenek. Különösen *Engelhart, Reiter, Csébas* és *Horváth* János iskolatársaimat kérem erre, mivel az ő címeiket

megtudnom mindedig nem sikerült. Győr, 1905. augusztus 2. *veges* Kálmán gyak. isk. tanító.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bodnár György kir. segédtanfelügyelőt Szatmár vármegye kir. tanfelügyelőjévé nevezte ki. E kinevezés a vármegye tanítóköreiben jóleső érzést keltett. Bodnár előbb szatmári kath. tanító volt s mint ilyen lepett át a tanfelügyelőséghez, hol buzgó működésének méltó jutalmát nyerte el tanfelügyelővé való kineveztetésével.

Szerkesztői üzenetek.

N. B. Beérkezett. Fölhasználjuk. — **U. G.** A szabályzat elküldetett, ismét megköszönjük. — **M. J.** Köszönet. Közzétettük. — **S. M. I.** A tanító jövedelme le nem számlítható még akkor sem, hogyha az a bizonyos tandíj-jövedelem a díjlevélben fölveve nem volna is. Új díjlevél állítandó ki, ez az eljárás. Kérje ezt az egyházmegyei főbátóságtól, ott kérelmét meg fogják hallgatni. Ha már a jövedelem élvezetében volt, jogos igényét a közigazgatási bíróság is megvédelmezi a fenntartóval szemben. 2. A nagymélt. püspöki kar által kiadott szabályzat értelmében a plébános hetenként két hittani órát tart és a tanító két órában ismétli a tanított anyagot. 3. Nem kötelezhető arra, hogy a második tanteremben is tanítson. A tanító heti óraszámát a szabályzat írja elő. — **B. Gy.** Válaszoltunk. **Cs. Gy.** Csak a tanítgyűlés összefüggő kérdésekre válaszolhatunk. — **F. Z.** Az ajánlások elküldtük. Készséggel sietünk támogatására a törekvő fiatal kartársaknak. — **N. J.** Beérkezett. Jönni fog. — **N. I.** Levélben válaszolunk. — **K. I.** Közzétettük. Máskor is örömmel fogadjuk értekezéseit. — **G. L.** Amint több tétellel rendelkezünk, jönni fog. Viszent. — **B. V.** Levél ment.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Agalanthai róm. kath. iskolaszék a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Az erre vonatkozó és törvényes kellekekkel felszerelt pályázatok f. évi *augusztus hó 14-ikéig* a helybeli róm. kath. iskolaszékhez vagy a nemes közbirtokosságához nyújtandók be. A nemes közbirtokosság által megválasztandó kántortanítónak köteleességévé tétetik, az iskolaszék rendelkezése szerint tanítani, az egyházi eneket vezetni, azonkívül a kántori állással járó összes templomi és egyházi funkciókat pontosan és lelkiismeretesen végezni. (Betegség esetén magát helyettesíteni köteles, mely alkalommal a stóla az őt helyettesítőt illeti.) Ennek fejében javadalmazása a következőkben állapítatik meg: 1. Készpénz fizetése 590 kor. (öt száz kilencven) 80 fillér, mely összeget a tek. közbirtokosság negyedévi részletekben előre fizeti. 2. 7 kat. hold és 870 □ öl szántóföld, 1 kat. hold és 870 □ öl rét. 2 kat. hold és 1073 □ öl nádas haszonélvezete, azzal a kikötéssel, hogy az ezek után járó összes közterheket a kántortanító fizeti. 3. Párhár fejében: 37¹/₂ pozs. m. rozstot és 85 kor. készpénzt. 4. Ostyasütésért 20 kor. (Húsz.) 5. A misealapítványok után járó részi és szabályszerű stóla-jövedelmet. 6. 3 szoba és a szükséges melléképületekkel ellátott lakás haszonélvezete, valamint az azzal egybekötött kerthelyiség használata, azzal a kikötéssel, hogy esetleges iskolabővítés esetén, az arra szükséges telek onnét vétetik el. A kántori minőség a tanítóval elválaszthatatlan kapcsolatban áll. Ha netán ez állásra a helybeli tantestület egyik tagja választanék meg, az esetben az emigy megüresedendő tanítói állásra is egyúttal pályázatot hirdet a helybeli róm. kath. iskolaszék, melyre a pályázatok f. é. *aug. hó 27-ig* nyújtandók be az *iskolaszék* elnökéhez. Csakis képesítővel ellátott róm. kath. tanítók pályázhatnak. A megválasztottnak kötelessége egy osztály tanítása, a gyermekek templomba vezetése, tornatanítása és a kántortanító betegsége esetén annak helyettesítése (ez esetben a stóla őt illeti). Javadalma 1000 (egy

ezer) korona készpénz havi részletekben előre fizetve, 24 métermázsos kőszén, egy szobágarzon lakás és a törvényes ötödéves korpótlék. Ugy a kántortanító, valamint a megválasztandó tanító is állását f. é. október hó 1-jén köteles elfoglalni. Galanthán *Entressz Ede* isk. elnök.

349 1—1

I. Nyitram. Bánkeszi község róm. kath. iskolájának folyó évi *szept. 1-ére* a kántortanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelmet illetőleg felvilágosítással a plébániahivatal szolgál. Magyar és tót nyelv megkívántatik. Kérvények a plébániahivatalra címzendők. Pályázati határidő *aug. 28.*, mely napon a pályázók d. e. 9 órára személyesen tartoznak megjelenni.

II. Nyitram. Bánkeszi község róm. kath. iskolájánál folyó évi *szept. 1-től* két tanítói állomásra pályázat hirdették. Fizetése 800 korona, szoba, 2 kbm. tűzifa. Tannyelv magyar. Csakis okleveles tanító pályázhat. Kellően felszerelt pályázatok a róm. kath. plébániahivatalba küldendők *aug. hó 28-ig.* 356 1—1

A szőlgyéni (Esztergom m.) róm. kath. népiskolához egy osztálytanítói állásra pályázat nyitattik. Fizetés 776 kor., egy szobából álló lakás fűtéssel. Kötelessége egy osztályt és ismételőket tanítani, a gyermekeket templomba vezetni s rájuk felügyelni, továbbá a kántorságban segédkezni. Kérvények *szept. 2-ig Ziskay Imre* plébánoshoz intézendők. 357 1—1

A vásáruői (Pozsony m.) róm. kath. elemi iskola osztálytanítói állására pályázat hirdették. Kötelmek: a reá bizandó osztály vezetése, az ismétlősök oktatása s a kántoriakban való díj nélküli segédkezés. Javadalma: 600 kor. a községtől, 200 kor. államszegély, egy butorozott szoba és elegendő fűtőanyag, csakis okleveles férfitanítók pályázhatnak 1905. *aug. 20-ig.* Kántoriakban való jártasság és személyes bemutatkozás előny. Az állás *szept. 1-én* foglalandó el. Kérvények az iskolaszéki elnökséghez címzendők. 358 1—1

A leányvári (Esztergom m.) róm. kath. iskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: 800 kor., egy szoba, konyha és kamrával. Tannyelv magyar-német. Pályázati határidő *aug. 26. Majer Imre* iskolaszéki elnök. 354 1—1

Garamszentbenedeki róm. kath. iskolánál tanítói állás betöltendő. Javadalma: községi pénztárból 300 korona, államszegély 152 korona, ismétlősök után 14 korona, kántortanítótól 306 korona és 2 öl tűzifa. Lakása két szoba, konyha, kamara kerettel. Kérvények *aug. 20-ig dr. Hancz Kálmán* plébánoshoz intézendők. 353 1—1

Várszerdahely (Pozsony m.) róm. kath. iskolánál egy osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Javadalom: 800 kor. fizetés. Butorozott szoba és fűtéssel. Tannyelv magyar és tót. Kötelessége: egy osztály önálló vezetése és az iskolás gyermekekre istentisztelet és körmeneteknél felügyelni, a kántori teendőknél a kántornak segédkezni. Pályázati határidő *augusztus 26.* Az állás *szeptember 1-én* elfoglalandó. Folyamodványok alulírottához küldendők. *Wojtek József* pléb., iskolaszéki elnök. 348 1—1

A dejteji (Pozsony vm.) róm. kath. elemi iskolához tanítói állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: egy tisztességes butorozott szoba, évi 800 kor. fizetés és 1/4 hold kert vagy ennek ellenértéke évi 10 kor. Tannyelv: magyar-tót. Pályázhatnak csak férfitanítók és tartoznak okmányukat *augusztus 25-ig dr. Ochlaba János* plébános, iskolaszéki elnökhöz benyújtani. 344 1—1

Szénavári anyaközséghez tartozó **Feiső-Legend** (Hont megye) róm. kath. tót-magyar tanítói állomásra pályázat hirdették. Javadalmazása: hitközségtől terményekben, földben, készpénzben 290 kor., államszegélyben 510 korona. Folyamodhatnak tanítónak is *augusztus 25-ig.* Folyamodványok *Csizmár Márton* plébánoshoz Szénavárra küldendők. 342 1—1

A holicsi (Nyitra m.) esász. és kir. uradalmi róm. kath. önálló tanítói 2. od állomásra pályázat hirdették. Javadalmazása: két szoba, konyha és kamara; készpénzben 800 korona és megfelelő korpótlék, 9 méter kemény tűzifa saját használatára, az iskolaterem fűtésére 9 méterfa, 1/4 hold szántóföld és kert. Pályázhat csak okl. férfitanító, ki a magyar és tót nyelvet bírja, zeneképzettségű előnnyel

bir. A folyamodványok *augusztus hó 25-ig* a *holiesi plébános* küldendők. 337 1—1

Egghi (Hout m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdetik *szept. 4-ére*. Javadalma: lakás s kert, kivül 11 katasztrális hold szántóföld, rét; bérletértéke 280 kor., 10 öl fa, 48 pozsonyi méro búza; tandijakban 200 kor.; stolaris 70 kor., földmunkáltatás értéke 140 kor., karácsonyi ostvasütés 60 kor., kegyuraságtól 8 kor., esetleges korpótlék, állami segéllyel; iskolafűtésre 25 kor. *Pál János* plébános, kitől bővebb fölvilágosítás nyerhető. 361 1—1

Salgón (Nyitra m.) államsegélyes róm. kath. iskola másodtanítói állásra megválasztói tanerő kántortanítói állást nyervén, itteni állásáról lemondott, miért is ezen 810 kor. készpénz és egy butorozott szobával javadalmozott állásra új pályázat hirdetik. Okt. férfi esetleg nőtanítók folyamodványaikat sziveskedjenek *aug. 31-ig* főt. *Balogh István* plébános ir címre Erdénybe küldeni. Orgonánál és tótul tudó férfitanító, ki az egyházi éneket is vezetendi, előnyben részesül. A megválasztott állását azonnal elfoglalni tartozik. 367 1—1

Egri érseki megye

Sajo-Várkony (Borsod m.) róm. kath. okleveles esetleg képezeti végzett segédtanító kerestetik. Teendői: I. egyes osztály és az ismétlő leányok oktatása. Fizetése 300 kor., ellátás, mosáson és világításon kívül. Kérvények *Szász István* kántortanítóhoz *augusztus 20-ig* küldendők. Az állás szeptember 26-án elfoglalandó. 335 1—1

Besenyszög (Szohók m.) egy jéhangú s kántorságban teljesen jártas róm. kath. segédkántortanító kerestetik. Fizetése: évi 400 korona s teljes ellátás, ágynemű, mosás és világításon kívül. *Ambrus László* plébános. 338 1—1

A **nyirpiricssei** róm. kath. főkegyház kántortanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalma: 1. két szoba, konyha, kamra, istálló (újra leszépitve), sertésöl, kút, kis kert, 2. bérsőség 467 □-öl, 20 kat. hold 330 □-öl, ennek hasznotbéri jövedelme 170 K. 3. Egyházmegyétől készpénz 444 K. 82 f. 4. A piricssei hívektől párber 56 K. 5. Tanyai dományoktól 20 K. 6. Stólából 14 K. 7. Államsegély 236 korona, arra jogosultaknak az államtól ötödörös korpótlék. Összesen 970 K. 82 f. Kötelességei: Kántori teendők pontos végzése. A mindennapi és ismétlőiskolások oktatása, egyházi ének és ministrálásra való megtanítása. A híveket alkalomadtán bücsura vezetni. Pályázati határidő 1905. augusztus 27. Személyesen megjelenők előnyben részesülnek. Tannyelv magyar. Kérvények okmányokkal főszerelvé a nyirbatori róm. kath. lelkészhez küldendők. (Szabolcs m.) *Kankóly Barna* administrator. 366 1—1

Ujfehértó (Szabolcs m.) a róm. kath. kántortanítói állomáson jövő tanévben helyettes alkalmaztatik. Kötelességet előírja díjlevele. Jövedelme folyó év végeig harminckét korona tíz fillér havonként, háromezer lelek után stóla, lakszoba 1906. január-június hónapjaiban az összes kántortanítói jövedelem szép lakással. Kántori teendőkben jártas, tanítói oklevéllel bíró nőtlen pályázók okmányokkal kérvényeket *augusztus 23-ig* ahulirhoz küldjék. Az állomás szeptember elsőjén elfoglalandó. *Káldi István* esperes-plébános. 363 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A **gyergyóalfalvi** (sik m.) róm. kath. hitfelekezeti elemi iskolánál megüresedett segédkántortanítói állásra pályázat hirdetik *1905. évi szeptember hó elsőjére*. Az ezen állással összekötött jövedelmek a következők: 1. Készpénz 400 K. 2. 75 kalongya rozsa á 4 K. 300 K. 3. 75 kalongya zab á 2 K. 150 K. 4. Pénzbér 130 K. 5. 60 terü búkkfa á 2 K. 120 K. 6. 60 kezi napszám á 90 f. 40 K. 7. Stóla körülből 150 K. 8. Alapítványi misék kamatából 12 K. 9. törvényszerinti lakás. 10. 2 marha- és sertéslegeltési jog 9 K. Ezen felsorolt jövedelmekből azonban tartozik a harangozónak évi 200 K-át fizetni. Kötelességei: Egy osztály önálló vezetése és a kántorral felváltva segédkezés az összes egyházi funkciókban. Pályázatra személyes megjelenés *szept. elsőjén* délelőtt kívánatik, okiratok azonban néhány nappal előbb bekül-

dendők. Csak oklevelesek pályázhatnak, a megválasztott tartozik állomását okt. 1-én elfoglalni. Gyergyó-Alfalva. *Mikes János* gróf, pléb. 362 1—2

Győri püspöki megye.

Az **ottovai** (Sopron m.) róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: 800 korona havi részletekben, butorozott szoba takarítással és fűtéshez tüzelőanyag. Kötelessége: egy tanteremben tanítani és a templomi ténykedésekben segédkezni. Csak férfitanítók pályázhatnak. Német, esetleg horvát nyelvet beszélők előnyben részesülnek. Pályázati határidő *augusztus 26. Az iskolaszék*. 350 1—2

A **röjtöki** osztálytanítói állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdetik. Fizetés államsegéllyel havi előleges részletekben 800 kor., butorozott szoba és 1 öl hasábf. Csak férfitanítók pályázhatnak. Kötelesség: egy osztályt önállóan vezetni, a kántorságban segédkezni és az ismétlő-öket fölálta oktatni. Tannyelv magyar. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Kérvények az iskolaszék elnökéhez küldendők. 343 1—1

Kassai egyházmegye.

Augusztus 24-én választás útján betöltendő **restei** (Abaúj m.) róm. kath. tanítói állásra pályázatot hirdetek. Díjazás: évi 800 korona készpénz, természetbeni lakás. Tanítónők is pályázhatnak. Kérvények okmányokkal főszerelvé ahulirhoz küldendők *Buzitára Ignác János*, alesperes plébános. 359 1—1

A **tapolyi** tankerülethez tartozó radomai róm. kath. kántortanítói állomás üresedésbe jövén, erre ezennel pályázat nyittatik. (Sáros megye.) Jövedelme: a) tanításért kap a hívektől 160 kor., Semszter püspök alapítványából 52 kor., kerékréti földbirtoktól 20 kor., tandijból 81 kor., 8 öl kemény tűzifának vágatása és fuvarozása 80 kor. értékben, b) kántorságért: stolaris jövedelem 60 kor., földbirtok jövedelme 100 kor., rozsa 11 köből tetézte 140 kor., zab 11 köből tetézte 82 kor., 13^{1/2} igaznapszám 81 kor., ostvasütés 14 kor., legeltetési jog 6 drb szarvasmarhára 60 kor., van két szoba, konyha és kamarából álló lakása, istálló, esűr és házikert. Hadomán, *Óndrik Pál* róm. kath. h. lelkész mint iskolaszéki elnök. 345 1—1

A **szerencsi** plébániához tartozó Legyesbénye (Zemplén megye) fiókközségben a róm. kath. tanítói állásra *augusztus 23-ig* pályázat hirdetik. Tandij minden mindennapi iskolaköteles gyermekről 5 kor., 70 fill. és minden ismétlőstől 2 kor.; megjegyeztetik, hogy a tandijjévedelem egy második tanítóság rendszeresítése esetén valószínűleg esökkenni fog. 6 kat. hold szántóföld, rézettel és legelével, 410 korona államsegély, misedijakból 30 kor., két kis szobás lakás, konyha és kamarával, istálló és kis kert. A megválasztandó tanító tartozik az új templomban ügy vasár- és ünnepnapokon, mint köznapiokon a kántoriakat végezni. Választás főnti napon. Személyes megjelenés ajánlatos. *Szekeresi* plébános. 346 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **békéscsabai** róm. kath. hitközség egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése a hitközségtől 1000 korona és 200 korona lakbér. A készpénzfizetés havi, a lakbér pedig negyedévi előleges részletekben lesz kiszolgáltatva. Kötelessége az iskolaszék által reá bizandó osztály vagy osztályok vezetésén kívül a tornát esetleg külön díjazás mellett az ismétlőiskolát is tanítani. Tannyelv magyar, de a tót nyelv ismerete megkívánatik. Pályázati határidő *augusztus 26.* Az egy próbaévre választott tanító tartozik állását szeptember 1-én elfoglalni. Kérvények *Nemeskőy Andor* plébános, szentszéki ülnök úrhoz küldendők. 358 1—2

A **peceszőlösi** róm. kath. kántortanítói állomásra 1905. *aug. 31-ig* bezárólag pályázat hirdetik. Javadalmazása a kegyuraságtól évi 200 kor., alapítványi misék után 32 kor. 70 fillér, a tanterem fűtése és takarításáért s a tanszerek beszerzéseért összesen 77 kor. 60 fillér, terményekben 10 köből kétszeres, 2 köből tiszta búza s 46 köbm. tűzifa, melyből a tanterem is fűtendő, 32 hold

szántóföld, szabad lakás tágas kerttel, 600 lélek után kántoralis stóla. Amennyiben az ismétlősök tanítása reabiztatnék, e címen a községtől 180 korona tiszteletdíjat élvez. Tannyelv magyar. Okleveles pályázók felszerelt kérvényüket *dr. Sienethy Géza* plébánoshoz küldjék (Péce-Szölös, Nagyvárad mellett). Az állomás 1905. okt. hó 1-én elfoglalandó. Próbáenkülés szept. 6-án reggel 8 órákor fog megtartatni. 360 1—2

Pécsi egyházmegye.

A nagykönyvi (Tolna megye) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazás: kényelmes lakás melléképületekkel, 512 □ öl házikert, 13 kat. hold 1270 □ öl szántóföld, 1 hold 1505 □ öl rét, kataszteri jövedelme 252 kor. 72 fillér, haszonértéke 420 korona. Ezen ingatlanok után az adott a kántortanító fizeti, munkamegváltás címen a községtől 113 kor. 90 fillért kap. Lélekpénz helyben minden házaspár után 25 fillér. Alsó-megyes pusztán 52 fillér, Okrád, Kulesár, Eledény és Ságk pusztán 25 fillér. Ezen lélekpénznek 10 évi átlagos értéke 179 kor. 84 fillér. Minden telkes pártól 1/2 mérő, zsellérpártól 1/4 mérő kétszeres gabona, eselédpártól 1/4 mérő rozs. Ezen járandóságoknak 10 évi átlagos értéke 1474 korona 80 fillér. Az uradalomtól 10 méter kemény hasáb és 10 méter ágfű, melyet a község hazaszállítani és fölajánlani tartozik, ennek értéke 168 korona. A községtől 16 itec bor és 2 mérő buza ostayasülésért, értéke 20 kor. 40 fillér. Stóla jövedelem: keresztelés után 4 fillér, esketésért helybéli után 26 fillér, vidéki után 52 fillér, egy kis halott után 12 fillér, öreghalott után 52 fillér, szentmiséért 40 fillér, koporsóval 60 fillér, 5—6 verses búcsuzatáért 84 fillér, ezen jövedelemnek 10 évi átlagos értéke 117 korona 4 fillér. Ha a gazdasági iskola tanításával és fűskola vezetésével megbízatik, 60 korona. Egy osztálytanító köteles a kántori teendőknel segédkezni esetleg önállóan működni, miért a kántortanító neki élelmezés megváltás címen évenként 400 koronát tartozik fizetni. Az oklevéllel, keresztlevéllel, működési és erkölcsi bizonyítványokkal felszerelt kérvények az *esperesi hivatalhoz szeptember 10-ig* Érténybe (Tolna megye) küldendők. Választás Nagykönyvben szeptember 12. napján, mely napon a próbáenekek is megtartatnak. 347 1—1

A banosi kántortanítói állásra *aug. 25-ig* pályázatot hirdettek. Javadalma 800 korona készpénz, 2 öl fa és lakás kerttel. Abaliget. *Kopári Gyula* iskolaszéki elnök. 341 1—1

Szepesi püspöki megye.

Újlubló róm. kath. i.ksz. II. ktanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: Községtől 600 kor. Beiratásnál 20 kor. Orgonadíj 50 kor. Stóla 60 kor. 12 bécsi öl tűzifa házhoz, melyből a tanterem is fűtendő. Köteleessége I—II. vegyes oszt. és lány ism. tanítása, kántorság fűlválta. Pályázhatnak okl. tanítónők is, mely esetben az orgonadíj és stóla elesnek. Oklevéllel felszerelt folyamodványok *aug. 19-ig Párc Ferenc* i.ksz. elnök, plébánoshoz Újlublóra, Szepes m., küldendők. 339 1—1

Szepes-Tótfalvi róm. kath. kántortanítói állomásra *augusztus hó 22-re* pályázat hirdetik. Tanító jövedelme: készpénzben 339 kor. 16 fill. Tandíj: 120 korona Természetbeni szántóföldjei és erdeje évi jövedelme 228 kor. Terményekben 112 kor. Fűskolakezelésért 24 kor. Kántori: A hitközségtől 42 kor. Stóla és misealapítványok címén 150 kor. Szabad lakás. A tanítási nyelvi magyar-tót. A pályázatok *Greschik Rezső* plébánoshoz Szepes-Tótfaluba küldendők. 364 1—1

A szepeshanusfalvi róm. kath. kántortanítói állomásra *aug. 26-ra* pályázat hirdetik. Az állomás jövedelme fölülhaladja a 800 koronát. Tót nyelvet értő s orgonálni és énekelni tudó okleveles tanítónők is pályázhatnak. Kérvények *Krávecz Péter* ker. tanfelügyelő címére Szepeshanusfalvára küldendők. 365 1—2

Veszprémi egyházmegye.

Az *aszófi* (Zala m.) plébániához tartozó Örvényes hitközségi kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazás: lakáson stb. kívül körülbelül 760 kor., a java-

dalmazás szabályozása, különösen államsegély folyamatban. Tanítás nyelve magyar, istentisztelet ezidőszertel német. Pályázhatnak képesített tanítók, csak ilyenek hiányában legalább osztályvizsgázott tanítójelöltek. Némétül tudóké elsőség. Választás *aug. 24-én* 9 órákor. Személyes jelenlét szükséges. Aszófi, *Récsi Farkas* plébános. 352 1—2

Juta (Kaposvár mellett) elhalálozás folytán osztálytanítói állásra *aug. 24-ig* hirdet pályázatot. Javadalmazás 600 korona község pénztárából, 200 korona államsegély, egyszobás butorozott lakás, fűtés, világítás, tisztogatás. Vezeti az I. és II. osztályt, kántori jártasság előny. Vissza nem várható másolati okmányokkal felszerelt kérvények *plébániái hivatalnak* Hetes (Somogy m.) küldendők. 333 1—1

Váci egyházmegye.

Jobbágyiba (Nógrád megye, vasúti megálló) a róm. kath. iskolához szeptember elsejére okleveles ferfitanító kerestetik. Javadalma: 740 korona, államsegély betudásával 800 korona, lakás, kert helyett 140 korona (esetleg lakás természetben). Köteleessége: iskolaszék által kijelölendő osztályt és ismétlősöket tanítani és vallásosan nevelni, iskolagyermekre istentisztelet alatt felügyelni. Első tanévben szorgalmi idő alatt állásától nem távozhatik. Kántori teendőkben jártas és gazdasági ismétlőiskola vezetésére képesített előnyben részesül, utóbbi esetben esetleg mellékdíjazásban részesül. Folyamodványok *augusztus 23-ra* küldendők az *iskolaszékhez*. 334 1—2

A kartali róm. kath. iskolánál III—VI. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése 800 korona havi részletekben, a gazdasági ismétlőért 50 kor., kertilletőség 10 kor., egy szoba és 3 öl vágott fa, de az iskolaterem is ebből fűtendő. A kellőleg felszerelt folyamodványok *e hó 24-ig* az iskolaszéki elnök címén küldendők. A személyes megjelenés előnyt nyújt. *Fodor Ede* iskolaszék jegyző. 340 1—1

Zágrábi érseki megye.

A muravidi (Muraköz) iskolához róm. kath. másodtanító kerestetik. Fizetése: évi nyolcszáz kor. készpénz, havi előleges részletekben, hatvan kor. évi lakbér és egy hold föld utáni bérjövödelem. Köteles az iskolaszék által kijelölendő mindennapi és ismétlőosztályokat vezetni, a tanulókra mise és körmenetek alatt felügyelni. Pályázhatnak okleveles férfi- és nőtanítók *aug. 24-ig*. A horvát nyelvet némileg is bírók előnyben részesülnek. Kellően felszerelt kérvények fönnti napig az iskolaszékhez küldendők. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. Muravid (pósta helyben). *Az iskolaszék*. 351 1—1

Országszerte elterjedt — **„Magyar Kántor”** — című rk. temető- és búcsuzatókönyv és különféle szentmiseénekek dallamosított gyűjteménye megrendelhető lüzve 2, kötve 3 koronáért

Biczók F. kántornál
Torontáltordán. 287 2—5

Elemi iskolákba ajánlom miniszterileg engedélyezett és ajánlott **számtanszer gyűjteményemet.**

Dr. ÉBEN MIHÁLY, nagykőrösi pléb.
336 1—3

A Szent-István-Társulat kiadványai.

Német olvasókönyvek:

ABC und LESEBUCH

für die katholischen Volksschulen, nach Ignatz Bárány bearbeitet.

Irta: **Bárány-Fuchs Johann.**

XVII. kiadás.

Kötés 20 fillér.

NÉMET OLVASÓKÖNYV

Deutsches Lesebuch für die zweite Klasse der katholischen Volksschulen.

Irta: **MÖCSY-SCHULTZ.**

Kötés 48 fillér.

Kötés 48 fillér.

ERSTES LESEBUCH

für die katholischen Volksschulen, nach Ignatz Bárány bearbeitet.

Irta: **Bárány-Fuchs Johann.**

XVI. kiadás.

Kötés 20 fillér.

NÉMET OLVASÓKÖNYV

Deutsches Lesebuch für die dritte Klasse der katholischen Volksschulen.

Irta: **MÖCSY-SCHULTZ.**

Kötés 60 fillér.

Kötés 60 fillér.

ZWEITES LESEBUCH

für die zweite Klasse der kath. Volksschulen. Bearbeitet nach Ignatz Bárány, verbessert von Edmund Dölle.

Irta: **Bárány-Fuchs Johann.**

XVIII. kiadás.

Kötés 36 fillér.

NÉMET OLVASÓKÖNYV

Deutsches Lesebuch für die vierte Klasse der katholischen Volksschulen.

Irta: **MÖCSY-SCHULTZ.**

Kötés 1 korona.

Kötés 1 korona.

DRITTES LESEBUCH

für die dritte Klasse der kath. Volksschulen. Nach Ignatz Bárány bearbeitet.

Irta: **Bárány-Dölle E. u. Krause Johann.**

XXX. kiadás.

Kötés 48 fillér.

ERSTES LESE-, REAL- und SPRACHBUCH

Erstes Jahr für den dritten und vierten Jahrgang der ungetheilten katholischen Volksschulen Ungarns.

Irta: **Möcsy A., Petrovác J. és Schultz I.**

IV. kiadás.

Kötés 60 fillér.

VIERTES LESEBUCH

für die vierte Klasse der katholischen Volksschulen.

Irta: **Bárány-Dölle E. u. Krause Johann.**

XII. kiadás.

Kötés 80 fillér.

ERSTES LESE-, REAL- und SPRACHBUCH

Zweites Jahr für den dritten und vierten Jahrgang der ungetheilten katholischen Volksschulen Ungarns.

Irta: **Möcsy A., Petrovác J. és Schultz I.**

IV. kiadás.

Kötés 60 fillér.

ABC und LESEBUCH

Irta:

MÖCSY-SCHULTZ.

II. kiadás.

Kötés 40 fillér.

ZWEITES LESE-, REAL- und SPRACHBUCH

Erstes Jahr für den fünften und sechsten Jahrgang der ungetheilten kath. Volksschulen Ungarns. In deutscher Bearbeitung von E. Schultz.

Irta: **Möcsy A., Petrovác J. és Schultz I.**

IV. kiadás.

Kötés 80 fillér.

ABC und LESEBUCH

Kleinere Ausgabe.

Irta: **MÖCSY-SCHULTZ.**

III. kiadás.

Kötés 24 fillér.

ZWEITES LESE-, REAL- und SPRACHBUCH

Zweites Jahr für den fünften und sechsten Jahrgang der ungetheilten kath. Volksschulen Ungarns. In deutscher Bearbeitung von E. Schultz.

Irta: **Möcsy A., Petrovác J. és Schultz I.**

III. kiadás.

Kötés 80 fillér.

Megrendelhetők Bpest. IV., Kecskeméti-u. 2. a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.